

NOTATKA ze wspólnego posiedzenia

Komisji Ustawodawczej

oraz

**Komisji Praw Człowieka,
Praworządności i Petycji**

Nr posiedzenia: 225

Nr posiedzenia: 127

Data posiedzenia: 16 września 2009 r.

Posiedzeniu przewodniczył: senator Piotr Zientarski – przewodniczący Komisji Ustawodawczej

Porządek posiedzenia: 1. Rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny wykonawczy (*druk senacki nr 640, druki sejmowe nr 2075, 2186 i 2186-A*).

- W posiedzeniu uczestniczyli:
- senatorowie członkowie Komisji Ustawodawczej: Stanisław Gogacz, Bohdan Paszkowski, Krzysztof Piesiewicz, Grażyna Sztark, Piotr Zientarski,
 - senatorowie członkowie Komisji Praw Człowieka Praworządności i Petycji: Krzysztof Piesiewicz, Stanisław Piotrowicz, Jacek Swakoń, Piotr Wach,
 - zaproszeni goście:
 - Ministerstwo Sprawiedliwości:
 - podsekretarz stanu Zbigniew Wrona,
 - główny specjalista w Departamencie Legislacyjno-Prawnym Zbigniew Białek,
 - asystentka ministra Katarzyna Topczewska,
 - dyrektor generalny Centralnego Zarządu Służby Więziennej gen. Paweł Nasiłowski,
 - dyrektor Biura Prawnego Centralnego Zarządu Służby Więziennej Michał Zoń,
 - Helsińska Fundacja Praw Człowieka:
 - ekspert Piotr Kłodoczny,
 - przedstawiciel Biura Legislacyjnego w Kancelarii Senatu Beata Mandylis.

Przebieg posiedzenia:

Ad. 1 Ustawę przedstawił podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Zbigniew Wrona. Wskazał on, iż uchwalona przez Sejm w dniu 28 sierpnia 2009 r. ustawa o zmianie ustawy – Kodeks karny wykonawczy stanowi wykonanie obowiązku dostosowania systemu prawa do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 26 maja 2008 r. (sygn. akt SK 25/07). W wyroku tym Trybunał stwierdził niezgodność art. 248 §1 kodeksu karnego wykonawczego z Konstytucją RP, gdyż wyjątek od zagwarantowanego kodeksowo minimum powierzchniowego dla osadzonego był w istocie regułą.

Obecnie ustawa przewiduje zasadniczo dwa przepisy, na podstawie których możliwe będzie zastosowanie wobec osadzonego niższych standardów powierzchni.

Pierwszy (art. 110 §2a k.k.w.) dotyczy przypadków losowych, takich jak wprowadzenia stanu wojennego, wyjątkowego lub klęski żywiołowej lub w czasie ich obowiązywania, wystąpienia epidemii lub zagrożenia epidemiologicznego, konieczności zapobieżenia wystąpieniu innego zdarzenia stanowiącego bezpośrednie zagrożenie dla bezpieczeństwa skazanego albo bezpieczeństwa zakładu karnego lub aresztu śledczego albo zapobieżenia skutkom takiego zdarzenia.

Drugi przypadek, zawarty w §2b, pozwala umieścić skazanego na czas nie dłuższy niż 14 dni

(z możliwością wyjątkowego jednorazowego wydłużenia do 28 dni) w pomieszczeniu o powierzchni mniejszej od standardu w zakładzie karnym lub areszcie śledczym nieposiadającym wolnych miejsc w celach mieszkalnych, gdy skazany jest jedną z osób wskazanych w punktach 1–7 dodawanego przepisu. Zakłada się jednak, że decyzje zagęszczające nie mogą dotyczyć tego samego osadzonego częściej niż co 180 dni, i to niezależnie od podstawy prawnej. By strzec praw osadzonych, postawiono wymóg podejmowania decyzji indywidualnie wobec każdego osadzonego oraz przewidziano kontrolę każdej takiej decyzji przez sędziego penitencjarnego zarówno w ramach stałego nadzoru, jak i w ramach skargi w trybie art. 7 k.k.w.

Podobnie jak dotychczas, możliwe będzie odroczenie wykonania kary pozbawienia wolności z powodu przekroczenia w skali kraju ogólnej pojemności zakładów karnych lub aresztów śledczych, jednak przepis ten nie będzie mógł być stosowany wobec skazanego, który dopuścił się przestępstwa z zastosowaniem przemocy lub groźby jej użycia lub w stosunku do którego orzeczono karę przekraczającą 2 lata pozbawienia wolności.

Dr Piotr Kładoczny z Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka zwrócił uwagę, iż w Polska zagwarantowała najniższy metraż przypadający na jednego osadzonego w Europie, w związku z czym zaapelował, by obniżony standard również miał swoje granice, np. 2,5 m².

Wypowiedź eksperta wywołała dyskusję, w której zarówno senator Stanisław Piotrowicz, jak i senator Piotr Zientarski wskazali, iż sytuacja osadzonych nie może znacznie przewyższać standardów życia większości obywateli i jest adekwatna do kondycji finansowej całego państwa.

Przedstawicielka Biura Legislacyjnego Beata Mandylis zwróciła uwagę na cztery nieścisłości w sformułowaniu niektórych przepisów ustawy i przedstawiła uwagę o charakterze merytorycznym dotyczącą możliwości długotrwałego, wbrew orzeczeniu Trybunału Konstytucyjnego, osadzania skazanych na powierzchni mniejszej niż 3 m² w sytuacji wydania decyzji w oparciu o zbyt ogólną przesłankę „zapobieżenia wystąpienia innego zdarzenia” oraz nakaz stosowania przepisu „na czas określony”.

Wobec zapewnień ministra Wrony, iż popiera propozycje poprawek, a zapis art. 110 § 2i k.k.w. jest świadomą regulacją dotyczącą jedynie sytuacji niezależnych zarówno od samego osadzonego, jak i administracji zakładu, który i tak będzie podlegał kontroli na zasadach ogólnych, senator Piotr Zientarski zgłosił 4 poprawki do ustawy.

W głosowaniu komisja przyjęła wszystkie poprawki (8 głosami za).

Za przyjęciem całej ustawy wraz ze zgłoszonymi poprawkami głosowało 7 senatorów, 1 senator wstrzymał się od głosu.

Na sprawozdawcę komisji na posiedzenie Senatu wybrano senator Grażynę Annę Sztark.

Konkluzja: Komisja wnosi o wprowadzenie czterech poprawek do ustawy.

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące działalność lobbingsową.

Sporządzono w Biurze Prac Senackich.